Oświadczenie złożone
przez senatora Krzysztofa Słonia
na 68. posiedzeniu Senatu
w dniu 6 listopada 2026 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W związku z coraz liczniejszymi sygnałami ze strony samorządów z mojego okręgu senackiego i innych samorządów w Polsce, wskazującymi na konieczność zmiany przepisów dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego, zwracam się do Pana Premiera o przeprowadzanie rzetelnej analizy przedstawionego problemu i zainicjowanie na tej podstawie stosownych działań legislacyjnych.

Równocześnie przekazuję stanowisko Rady Miejskiej w Daleszycach z dnia 27 października 2026 r., zbieżne z oczekiwaniami innych samorządów, wskazujące na konieczność pilnego podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do zmiany przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w taki sposób, aby ponownie umożliwić gminom rzeczywiste i elastyczne kształtowanie polityki przestrzennej, odpowiadającej lokalnym uwarunkowaniom oraz potrzebom mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów.

Doceniamy potrzebę uporządkowania systemu planowania przestrzennego oraz przeciwdziałania niekontrolowanej zabudowie. Jednak doświadczenia samorządów pokazują, że obowiązujące rozwiązania prawne w istotny sposób ograniczyły możliwości prowadzenia skutecznej polityki przestrzennej na poziomie lokalnym. Wprowadzenie obowiązku sporządzenia planów ogólnych w obecnym kształcie wiąże się z ogromnym obciążeniem organizacyjnym i finansowym gmin, przy jednoczesnym ograniczeniu ich swobody w wyznaczaniu kierunków rozwoju. Dodatkowo przewidziane w przepisach wygaszenie decyzji o warunkach zabudowy może doprowadzić do zahamowania wielu planowanych inwestycji oraz pogłębienia niepewności zarówno mieszkańców, jak i przedsiębiorców. W praktyce obecny system prowadzi do nadmiernego usztywnienia procedur oraz ograniczenia możliwości reagowania na rzeczywiste potrzeby rozwojowe gmin. Decyzje dotyczące zagospodarowania przestrzennego coraz częściej podejmowane są na podstawie jednolitych rozwiązań ustawowych, nieuwzględniających specyfiki poszczególnych samorządów. Gminy ponoszą odpowiedzialność za rozwój lokalny, nie dysponując jednocześnie odpowiednimi narzędziami pozwalającymi skutecznie tę odpowiedzialność realizować. Konsekwencją obowiązujących regulacji jest utrudnienie prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej, ograniczenie możliwości rozwoju budownictwa mieszkaniowego i działalności gospodarczej oraz wydłużenie procesów inwestycyjnych. Ostateczne skutki tych rozwiązań odczuwają przede wszystkim mieszkańcy oczekujący możliwości budowy domów oraz przedsiębiorcy planujący nowe inwestycje.

W związku z powyższym Rada Miejska w Daleszycach apeluje o:

— pilne podjęcie prac legislacyjnych zmierzających do zmiany przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w szczególności w zakresie planów ogólnych gmin oraz zasad wydawania i obowiązywania decyzji o warunkach zabudowy;

— przywrócenie gminom rzeczywistej możliwości samodzielnego i elastycznego kształtowania polityki przestrzennej z poszanowaniem konstytucyjnej zasady samodzielności samorządu terytorialnego;

— uwzględnienie w procesie legislacyjnym doświadczeń jednostek samorządu terytorialnego, które na co dzień stosują przepisy planistyczne;

— stworzenie rozwiązań prawnych umożliwiających prowadzenie zrównoważonej polityki przestrzennej odpowiadającej rzeczywistym potrzebom mieszkańców, przedsiębiorców i inwestorów.

W związku z tym proszę Pana Premiera o informację, czy zostanie przeprowadzona – lub już jest prowadzona – analiza podniesionych w moim oświadczeniu zagadnień i czy będą podjęte lub są już podejmowane ewentualne działania legislacyjne. Proszę również o wnioski z przeprowadzonej analizy oczekiwań przedstawionych w apelu władz gminy Daleszyce.

Z poważaniem
Krzysztof Marek Słoń